

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Bdžocha a sudcov JUDr. Martina Piovartsyho a JUDr. Viliama Dohňanského na neverejnom zasadnutí 21. februára 2012 v Bratislave, v trestnej veci proti obvinenému **L. L.**, pre trestný čin ublíženia na zdraví spolupáchatel'stvom podľa § 20, § 155 ods. 1 Tr. zák. a iné **o dovolaní obvineného** podanom prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. M. K. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 15. februára 2011, sp. zn. 3 To 60/2010, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného L. L. **o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany z 27. júla 2010, sp. zn. 2 T 77/2008, bol obvinený L. L. uznaný za vinného z trestného činu ublíženia na zdraví spolupáchatel'stvom podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. a iné na tom skutkovom základe, že

1/ obž. L. L. dňa 7.12.2006 v čase od 20,30 hod. do 20,40 hod. na chodníku pred reštauráciou B. na B. ulici v T. spoločne s ďalšími nestotožnenými osobami napadli poškodených R. M. a M. J. tak, že udreli nestotožneným predmetom v tvare obuška po hlave poškodeného R. M., udierali ho rukami do tela a do hlavy, obž. L. L. ho tiež kopal, čím mu spôsobili zranenia – tržno zhmoždenú ranu hlavy, pohmoždenie a oderky tváre, pohmoždenie a krvnú podliatinu ľavého ucha s dĺžkou liečenia a práceneschopnosti od 7.12.2006 do 21.12.2006, obžalovaný L. L. následne napadol spolu s ďalšími nestotožnenými osobami i poškodeného M. J. a to tak, že ho udreli rukou a nestotožneným predmetom v tvare obušku do tela, pričom obž. L. L. spolu s ďalšími osobami poškodeného udieral a kopal do tela a do hlavy, obv. L. L. ležiacemu poškodenému búchal opakovane hlavou o zem, čím poškodenému M. J. spôsobili zranenia – zmliaždenie ľavej očné, zmliaždenie ľavej očnej gule, zlomeninu ľavej očné so zakrvácaním pod spojovku oka s dvojitým videním

na ľavé oko a zmliaždenie ľavého líca, vyžadujúce si liečenie spojené s práceneschopnosťou od 7.12.2006 do 6.2.2007, teda 60 dní,

2/ obž. L. L. dňa 1.3.2007 asi o 18,30 hod. prišiel do kaviarne F.F. na Ulici M. č. X. v B., okres P., kde po predchádzajúcom slovnom nedorozumení napadol poškodeného J. M. tak, že ho udrel päšťou do tváre a následne udrel päšťou do tváre i poškodeného M. F., ktorý sa ho snažil vyviešť z priestorov kaviarne. Obžalovaný potom vzal do ruky rozbitý pohár, ktorým sa snažil udrieť M. F. a od ďalšieho násilného konania upustil až potom, ako bol paralyzovaný slzným plynom, pričom asi o 20 minút neskôr sa obžalovaný L. L. vrátil do kaviarne F.F. spoločne so svojim otcom obžalovaným J. L., kde obaja napadli poškodeného M. F. tak, že ho udierali päšťami a keď sa im v tom pokúšal zabrániť poškodený R. H., obžalovaný J. L. ho udrel päšťou do zadnej časti hlavy a následne opäť napadli poškodených M. F. a R. H. tak, že ich udierali päšťami a v ďalšom napádaní poškodených im zabránila až hliadka polície, pričom obžalovaný L. L. sa poškodeným M. F., R. H. a J. M. vyhrážal zabitím, čím u poškodených vzbudil dôvodnú obavu o život a zdravie, poškodený M. F. utrpel zranenia – pomliaždenie brušnej steny a chrbta na rozhraní bedrovej a krížovej oblasti s dobou liečenia 4-5 dní, na zariadení kaviarne F.F. bola spôsobená škoda vo výške 43,15 Eur (1.300,- Sk), poškodený R. H. utrpel zranenia zlomeninu pod hlavičkou V. záprstnej kosti s uhlovitou deformáciou do dlane pravej ruky, s dobou liečenia v trvaní 5-6 týždňov a a poškodený J. M. utrpel zranenia –pomliaždenie v oblasti základného zhybu III. prsta pravej ruky s dobou liečenia 2-3 dni.

Za to mu bol podľa § 155 ods. 1 Tr. zák. s použitím § 41 ods. 1, 2 Tr. zák., § 36 písm. j/ Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 38 ods. 2 Tr. zák. úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 8 (osem) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd zaradil obvineného na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil obvinenému L. L. povinnosť zaplatiť V.V., IČO: X., spôsobenú škodu vo výške 55,07 eur a U.U., IČO: X. spôsobenú škodu vo výške 10,82 eur.

Podľa § 288 ods. 1 Tr. por. spoločnosť A., IČO: X., s nárokom na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. V., IČO: X., so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Na podklade odvolaní Okresnej prokurátorky v Topoľčanoch a obvineného L. L. proti prvostupňovému rozsudku Krajský súd v Nitre uznesením z 15. februára 2011, sp. zn. 3 To 60/2010, podľa § 319 Tr. por. odvolania Okresnej prokurátorky v Topoľčanoch a obvineného L. L. ako nedôvodné zamietol.

Proti vyššie uvedenému uzneseniu krajského súdu podal **obvinený L. L.** písomným podaním **zo 7. decembra 2011** (doručenom súdu prvého stupňa 9. decembra 2011) **prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. M. K. dovolanie.**

Dovolateľ sa ním domáhal zrušenia uznesenia Krajského súdu v Nitre s tým, aby dovolací súd podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. vyslovil rozsudkom porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa podané dovolanie opiera, a to v neprospech obvineného, zrušil aj jemu predchádzajúci rozsudok Okresného súdu Topoľčany z 27. júla 2010, sp. zn. 2 T 77/2008, vo výroku o právnej kvalifikácii skutku a o treste a prikázal tomuto súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol. Zároveň požiadal, aby dovolací súd v zmysle § 380 ods. 4 Tr. por. až do rozhodnutia vo veci, prerušil výkon trestu odňatia slobody.

V dovolaní poukázal na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/ a písm. i/ Tr. por.

Pochybenie okresného súdu vidí v tom, že nevypočul ním navrhovaného svedka L. K., ktorý by objasnil skutočnosti svedčiace v jeho prospech, teda hrubo porušil jeho právo na obhajobu. Vôbec sa nevysporiadal s jeho psychickým stavom, pretože mal byť vypracovaný znalecký posudok z odboru psychiatrie, ktorý by bol zameraný na jeho zmenšenú príčetnosť v čase spáchania skutku, ani sa nezaoberal jeho vekom „blízkym veku mladistvých,“ ktorý mal vplyv na jeho rozumovú a vôľovú vyspelosť a spôsobilosť. Priznanie tejto poľahčujúcej okolnosti konkrétnej osobe už nezávisí od úvahy súdu, ale je jednoznačne definovaná a je možné ju priznať páchatel'ovi, u ktorého mal jeho vek zrejmy vplyv na rozumovú alebo vôľovú vyspelosť a spôsobilosť.

Ďalej uviedol, že dôkladným skúmaním by sa jednoznačne preukázali skutočnosti svedčiace v jeho prospech pri určovaní výmery trestu v zmysle § 34 ods. 4 Tr. zák., a to výpoveďami doposiaľ nevypočutých svedkov a znaleckým posudkom, s prihliadnutím a vo vzájomnej súvislosti s diagnostikovanou závislosťou od psychotropných látok. Týmito dôkazmi by sa jednoznačne preukázala nesprávna právna kvalifikácia, ako aj nesprávne rozhodnutie týkajúce sa výmery trestu. Pri zvážení pomeru poľahčujúcich (§ 36 písm. d/, písm. j/) a priťažujúcich (§ 37 písm. h/) okolností v nadväznosti na § 38 ods. 3 Tr. zák. by sa znížila hranica trestnej sadzby určenej podľa § 41 ods. 2 Tr. zák. Súd prvého stupňa by mal považovať spodnú hranicu trestnej sadzby prednostného zločinu za dostatočný trest, pričom do úvahy prichádza aj právna situácia, kde by bola nastolená jeho zmenšená príčetnosť v zmysle znaleckého posudku.

Prvostupňový súd v súlade s § 376 Tr. por. doručil dovolanie obvineného na vyjadrenie Okresnej prokuratúry Topoľčany a poškodeným V., U., a A.

Prokurátorka okresnej prokuratúry sa k podanému dovolaniu vyjadrila s tým, že súd v posudzovanej trestnej veci vykonal rozsiahle dokazovanie a ak návrh obvineného na vykonanie výsluchu konkrétneho svedka na hlavnom pojednávaní nevykonal, je evidentné, že súd výsluch tohto svedka, ako i okolnosti, ktoré by mohol svojou výpoveďou objasniť, považoval za nepotrebné, resp. nadbytočné.

K skúmaniu duševného stavu uviedla, že na takýto postup v tom čase neboli splnené podmienky a ani zistené okolnosti ohľadne jeho osoby takýto postup neodôvodňovali.

V súvislosti s poľahčujúcou okolnosťou v zmysle § 36 písm. d/ Tr. zák. (spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých alebo ako osoba vo vyššom veku, ak táto skutočnosť mala vplyv na jeho rozumovú alebo vôľovú spôsobilosť) poukázala na to, že táto mu mala byť súdom priznaná. Trest by bol ukladaný s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., čo by malo vplyv iba na zníženie hornej hranice trestnej sadzby. Vzhľadom na to, že obvinenému bol uložený súhrnný trest odňatia slobody s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák. na dolnej hranici takto zvýšenej trestnej sadzby, ani zmena pomeru poľahčujúcich a priťažujúcich okolností by nemala na výmeru trestu žiaden vplyv.

Nestotožnila sa s názorom obvineného, že mu bol uložený trest mimo trestnej sadzby. Obvinený spáchal dvoma rôznymi skutkami dva zbiehajúce trestné činy (zločin a prečin), a preto bolo na mieste použitie tzv. asperačnej zásady.

Na záver navrhla, aby dovolací súd podľa § 382 písm. c/ Tr. por. bez preskúmania veci dovolanie obvineného odmietol, pretože je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Po tomto postupe predložil okresný súd dovolanie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Najvyšší súd Slovenskej republiky zistil, že dovolanie proti napadnutému rozhodnutiu je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.) a v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 31. augusta 2011). Dovolanie súčasne spĺňa podmienky uvedené v § 373 Tr. por., ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Tr. por.

Dovolací súd po preskúmaní spisového materiálu však dospel k záveru, že dovolateľom namietané dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/ a písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade splnené neboli.

Podľa § 371 ods. 1 Tr. por. dovolanie možno podať, ak

zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu (písm. c/),

bol uložený trest mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávaný trestný čin nepripúšťa (písm. h/),

rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (písm. i/).

Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že obsah konkrétne uplatnených dovolacích námietok musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu dovolacích dôvodov podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané

dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, hoci v skutočnosti obsahuje argumenty mimo takto uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

V zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. je potrebné zásadné porušenie práva na obhajobu chápať najmä ako porušenie ustanovení o povinnej obhajobe.

Právo na obhajobu v sebe zahŕňa právo na osobnú obhajobu, právo nechať sa obhajovať obhajcom, ktorým môže byť len advokát, právo na povinnú obhajobu, ako aj povinnosť orgánov činných v trestnom konaní s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti obvinenému a okolnosti svedčiace v jeho prospech a v oboch smeroch vykonávať dôkazy tak, aby umožnili súdu spravodlivé rozhodnutie. Zároveň aj predstavuje vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva.

Obvinený v podanom dovolaní neuviedol ani jednu relevantnú skutočnosť, ktorá by preukazovala, že v posudzovanom prípade bolo zásadným spôsobom porušené jeho právo na obhajobu. Obvinený tento dovolací dôvod videl v tom, že v konaní nebol vypočutý ním navrhovaný svedok L. K., ktorý by objasnil skutočnosti svedčiace v jeho prospech.

Dovolací súd uvádza, že **zistenie skutku súdom na podklade dôkazov vykonaných zákonným spôsobom a procesne (rozhodnutím súdu) podložené zamietnutie dôkazných návrhov obvineného nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.**

Za porušenie práva na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. teda nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov, pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10, resp. práva podľa § 2 ods. 11 Tr. por.

V súvislosti s dovolacou námietkou v zmysle § 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukazuje na to, že okresný súd pochybil, keď pri určovaní výmery úhrnného trestu postupoval iba podľa zásad na jeho uloženie v zmysle § 41 ods. 2 Tr. zák. pri rovnosti poľahčujúcich a priťažujúcich okolností, pretože prihliadol iba na poľahčujúcu

okolnosť podľa § 36 písm. j/ Tr. zák. (**viedol pred spáchaním trestného činu riadny život**) a priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. h/ Tr. zák. (**spáchal viac trestných činov**). Obvinenému ale nepriznal aj poľahčujúcu okolnosť v zmysle § 36 písm. d/ Tr. zák. (**spáchal trestný čin vo veku blízkom veku mladistvých alebo ako osoba vo vyššom veku, ak táto skutočnosť mala vplyv na jeho rozumovú alebo vôľovú spôsobilosť**).

Vzhľadom na to, že pri rozhodovaní o treste mali byť použité ustanovenia o úprave trestnej sadzby z dôvodu uvedeného v § 38 ods. 3 Tr. zák. a § 41 ods. 2 Tr. zák., povinnosťou súdu bolo najprv v zmysle § 38 ods. 3 Tr. zák. znížiť hornú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby o jednu tretinu a následne vykonať úpravu takto stanovenej trestnej sadzby podľa § 41 ods. 2 Tr. zák.

Aj napriek tomu, že súd obvinenému L. L. nepriznal aj druhú poľahčujúcu okolnosťou, v dôsledku čoho pri ukladaní úhrnného trestu postupoval iba v súlade s § 41 ods. 2 Tr. zák., **bol mu uložený trest v rámci zákonom ustanovenej trestnej sadzby**, pretože použitie aj § 38 ods. 3 Tr. zák. by malo vplyv iba na hornú hranicu trestnej sadzby. Dolná hranica trestnej sadzby by zostala týmto ustanovením nedotknutá.

Navyše obvinenému bol aj napriek tomuto pochybeniu súdu uložený úhrnný trest odňatia v trvaní 8 (osem) rokov, teda na dolnej hranici trestnej sadzby, ktorá by bola určená pri správnom postupe súdu pri výpočte upravenej trestnej sadzby v súlade s § 38 ods. 3 Tr. zák. a § 41 ods. 2 Tr. zák.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., **z tohto ustanovenia vyplýva, že dovolací súd nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené napadnuté rozhodnutie súdu, teda nepreskúmava ani neúplnosť skutkových zistení ani nesprávne hodnotenie dôkazov a podobne**. Rozsah jeho prieskumnej povinnosti je vždy vymedzený len dovolacím dôvodom, pre ktorý je dovolanie podané. Prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako súdu dovolacieho dôsledne vychádza zo zásady, že trestné konanie je založené na princípe dvojinstančnosti. Dovolanie ani prostredníctvom tohto dovolacieho dôvodu nenahradzuje riadne opravné prostriedky, ani iné mimoriadne opravné prostriedky, ktorých uplatnením možno riešiť niektoré nedostatky v skutkových zisteniach. **Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený len z toho hľadiska, či skutok alebo iná okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, teda či sú právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva**. Na podklade tohto

dovolacieho dôvodu teda nie je možné posudzovať a hodnotiť správnosť a úplnosť skutkového stavu v zmysle § 2 ods. 5 Tr. por., ani preverovať úplnosť vykonaného dokazovania a správnosť hodnotenia jednotlivých dôkazov podľa § 2 ods. 6 Tr. por., pretože to sú otázky upravené normami procesného práva a nie hmotným právom. Tento záver zodpovedá skutočnosti, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom a rozhoduje o ňom najvyšší súd, kde nemožno znovu vytvárať, či zásadne meniť skutkové zistenia. Právna úprava spôsobu rozhodovania najvyššieho súdu predpokladá, že v tomto konaní nebude dokazovanie vykonané vôbec alebo len celkom výnimočne v značne obmedzenom rozsahu a zamerané výlučne na to, aby mohlo byť rozhodnuté o dovolaní (§ 379 ods. 2 Tr. por.).

Skutkové zistenia a preskúmvanie ich správnosti je vecou prvostupňového a odvolacieho súdneho konania, nie konania o dovolaní, pretože dovolací súd ex lege nemá právo skúmať správnosť a úplnosť zisteného skutku a tento meniť.

V rámci tohto dovolacieho dôvodu je teda vylúčené uplatňovanie námietok proti skutkovým zisteniam pre ich nesprávnosť alebo neúplnosť, či už v dôsledku nevykonania potrebného dokazovania alebo nesprávneho hodnotenia dôkazov. Vo vzťahu k zistenému skutku možno namietat iba to, že tento mal byť posúdený ako iný trestný čin, resp. že skutok nevykazuje znaky žiadneho trestného činu.

Dovolací súd hodnotí skutkový stav pri rozhodovaní o dovolaní, ktoré sa opiera o dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. len z toho hľadiska, či skutok, resp. skutky, z ktorých bol obvinený uznaný za vinného, boli v skutkovej vete rozsudku vymedzené tak, aby zodpovedali znakom skutkovej podstaty príslušných trestných činov.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že skutková veta tak, ako bola ustálená, obsahuje všetky zákonné znaky trestných činov, z ktorých bol obvinený právoplatne uznaný za vinného a jeho konanie bolo správne právne posúdené v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Zistený skutkový stav bol správne právne kvalifikovaný, pretože obvinený L. L. svojím konaním naplnil všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty trestného činu ublíženia na zdraví spolupáchatelstvom podľa § 20, § 155 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. (v bode 1/) a prečinu výtržníctva spolupáchatelstvom podľa § 20,

§ 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 Tr. zák. (v bode 2/).

K zmenšenej príčetnosti obvineného L. L. dovolací súd pripomína, že MUDr. V. S. a MUDr. B. S., znalci z odboru psychiatrie, v znaleckom posudku konštatovali, že v čase spáchania vyšetrovaných skutkov netrpel duševnou poruchou alebo chorobou, ktorá by mala rozhodujúci vplyv na jeho ovládacie alebo rozpoznávacie schopnosti. Jeho zistená závislosť od amfetamínov nemala vplyv na jeho rozpoznávacie schopnosti a jeho ovládacie schopnosti boli v čase spáchania predmetného skutku znížené vo forenzne nevýznamnej miere.

Na podklade týchto úvah Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/, písm. h/ a písm. i/ Tr. por. v posudzovanom prípade splnené neboli, a preto vo veci rozhodol na neverejnom zasadnutí spôsobom uvedeným vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 21. februára 2012

JUDr. Emil B d ž o c h, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Mgr. Monika Ivančíková